

Paa den anden Side har det, netop fordi den her aabnede Adgang skal være en Slags yderste Nødhjælp for Retfærdigheden i eksceptionelle Tilfælde, der ikke paa Forhaand kunne overses, været nødvendigt at give den en almindelig Form fremfor i det tidligere Forslag at opregne bestemte Tilfælde.

Den Adgang til Genoptagelse paa Grund af Sagsøgtes Udeblivelse, som er hjemlet ved Landsret, bliver der for Højesterets Vedkommende ikke Spørgsmaal om, da Indstævntes Udeblivelse ej bevirker Udeblivelsesdom efter Appellantens Paa-stand, men kun at Sagen udgaar til skriftlig Behandling, jfr. endvidere herved § 263, 3die Stykke, 2det Punktum.

Kapitel XXIV.

Behandling af Sager ved Underret og Retsmidler mod Underrettens Afgørelser.

De her givne Regler for Underrets-proceduren ere i det hele stemmende med Reglerne desangaaende i det tidligere Forslags 5te Afsnit; dog bevirker den i stort Omfang gjorte Henviisning til Landsrets-proceduren, at forskellige med Hensyn til denne foretagne Ændringer ogsaa komme frem her; derhos er den særlige Beviskendelse (jfr. det tidligere Forslags § 350) ogsaa opgivet for Underretsprocedurerne skommende; endvidere ere forskellige Fristbestemmelser ændrede og nogle Bestemmelser angaaende Vidner henflyttede til Vidnekapitlet.

Hvad Paaanke af Underretssager angaar, maa særlig to Ændringer af væsentlig Betydning fremdrages:

Det tidligere Forslags Begrænsning af Appel til Sager paa mindst 40 Kr. er bortfalden, saaledes at efter Udkastet *en hvilken som helst Underretssag kan paa-ankes til Landsret*. Derhos er det for det Tilfælde, at Indstævnte udebliver under Appellen til Landsret, foreskrevet, at Sagen da — ligesom ved Højesteret i tilsvarende Tilfælde — skal *udgaar til skriftlig Behandling*.

Naar Udkastet saaledes giver Adgang til at appellere selv den ubetydeligste Underretssag, er dette sket i Henhold til følgende Betragtninger:

Sondringen mellem Landsretssager, o: større Sager, der undergives en mere ind-gaaende Behandling for en af flere Dom-

mere bestaaende Ret, og Underretssager, o: mindre Sager, der undergives en mere summarisk Behandling for Enkeltdommer, beror ikke derpaa, at Retfærdigheden i og for sig tiltrænger færre Garantier, hvor Talen er om smaa Værdier, end hvor Talen er om store. Den beror heller ikke derpaa, at Smaasager altid i sig selv ere klarere og simplere end store Sager; Bevisspørgs-maalets og Retsspørgsmaalets Vanskelighed og Tvivlsomhed vil tværtimod i Reglen være ganske uafhængig af Sagens pekuniære Størrelse. Sondringen beror derimod udeluk-kende paa, at Smaasagerne, tagne som Helhed, ikke kunne bære de Udgifter og det Besvær, der er forbunden med en Landsretsprocedure. Med andre Ord: at henvise alle Smaasager til Behandling ved Landsret efter de for Landsretsproceduren gældende Regler, vilde praktisk taget være det samme som en Retsnægtelse i stor Stil, idet mange vilde foretrække at renon-cere paa Smaabeløb, fremfor at sætte det forholdsvis store Apparat i Bevægelse, der normalt knytter sig til en Landsrets-procedure (Sagførerrhjælp, maaske gentagne lange Rejser osv.). Fremdeles vilde en Sagvolder let kunne blive ramt uforholds-mæssig haardt, hvis Sagsøgeren ensidig skulde kunne vælge straks at gaa til Landsret og ved Dommen faa Sagvolderen idømt alle Omkostningerne ved denne Procedure. Man føres herved til at foreskrive en simpel, hurtig og billig Behandlingsmaade for de mindre Sager og at foreskrive den som obligatorisk. Hermed er imidlertid ikke givet, at man endvidere bør nægte den, hvem Underretsdømmen gaar imod, Ad-gang til at bringe Spørgsmaalet frem til Prøvelse for Landsret, naar han har stærk Tro til sin Sags Godhed og er rede til at løbe den Risiko, at alle Udgifterne ved Appellen falde paa ham selv, hvis Dommen stadfæstes; herom skal nærmere følgende bemærkes:

For at indrømme saadan Adgang uden nogen som helst Begrænsning taler dels dette, at en Sag af ringe Værdi for den mindre bemidlede efter Omstændighederne kan have en lige saa stor Interesse som en større Sag for den mere formuende, dels det oven for nævnte Moment, at en i Værdi ringe Sag kan være lige saa vanskel-ig og tvivlsom som en Sag af stor Værdi, og dels den Omstændighed, at en Parts moralske Interesse i at vinde en Sag un-dertiden kan være betydelig større end hans økonomiske Interesse deri. Hertil kommer endelig, at selve Appellmuligheden giver en særlig Garanti mod, at der hos